

Impedanstransformering 1

Indholdsfortegnelse

- 1.0 Induktivt udtag, side 2
- 1.1 Ubelastet svingningskreds, side 3
- 1.2 Belastet svingningskreds, side 5

- 2.0 Impedanstransformation, side 7
- 2.1 Eksempel 1, side 8
- 2.2 Facitliste til eksempel 1, side 9
- 2.3 Eksempel 2, side 10
- 2.4 Facitliste til eksempel 2, side 11

- 3.0 Opgaver, side 12

- 4.0 Facitliste, side 16

1.0 Induktivt udtag

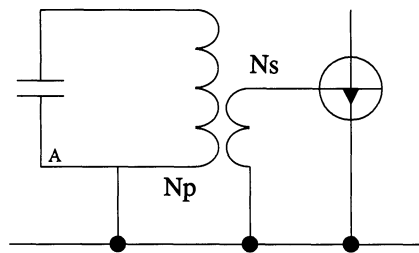
Grunden til at man laver impedanstransformering er, at man vil nedsætte belastningen af svingningskredsen.

Det kan gøres enten ved hjælp af et udtag eller en link.

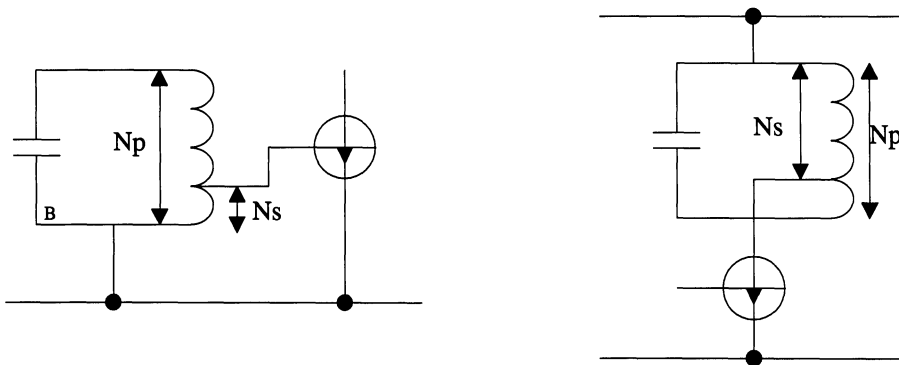
Belastes en svingningskreds falder Q . Derved stiger båndbredden.

Her er vist 3 eksempler på impedanstransformering.

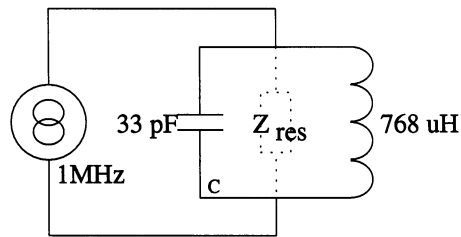
Impedanstransformering via en link.

Impedanstransformering via et udtag.

1.1 Ubelastet svingningskreds

Først betragtes den ubelastede svingningskreds.

Resonansfrekvensen skal være 1MHz.

Beregn C og afrund til nærmeste standardværdi, når XC skal være 4,8 kΩ.

C = _____

Beregn L så resonansfrekvensen bliver 1MHz.

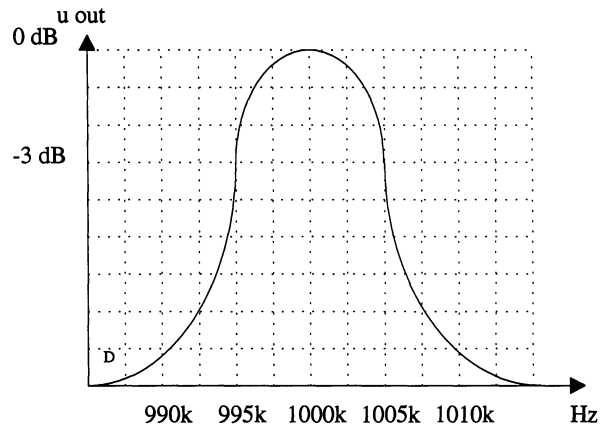
L = _____

$$C = \frac{1}{2\pi \times X_C \times f_{res}}$$

$$C = \frac{1}{2\pi \times 4,8 \text{ k}\Omega \times 1 \text{ MHz}} = \underline{\underline{33 \text{ pF}}}$$

$$L = \frac{1}{(2\pi \times f_{res})^2 \times C}$$

$$L = \frac{1}{(2\pi \times 1 \text{ MHz})^2 \times 33 \text{ pF}} = \underline{\underline{768 \text{ uH}}}$$

Tegningen viser gennemgangskurven for kredsløbet.

Hvad er båndbredden og svingningskredsens Q ?

$b_3 =$ _____

$Q =$ _____

Båndbredden beregnes i 3dB punkterne.

Her er den 10 kHz.

$$Q = \frac{f_{res}}{b_3} = \frac{1 \text{ MHz}}{10 \text{ kHz}} = \underline{100}$$

Find resonansimpedansen for kredsløbet.

$Z_{res} =$ _____

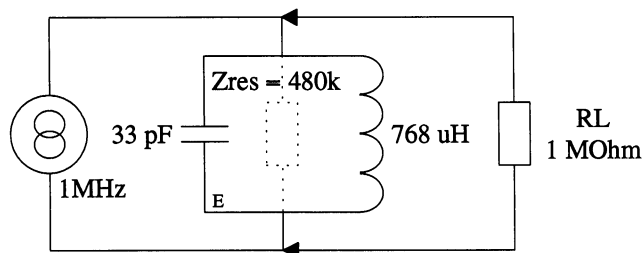
Kender man Q og X_C , kan Z_{res} beregnes.

$$Z_{res} = Q \times X_C = 100 \times 4,82 \text{ k}\Omega = \underline{482 \text{ k}\Omega}$$

Ved resonansfrekvensen optræder kredsen som en stor modstand.

Belastes kredsen med en transistor, falder Q ,
og dermed stiger båndbredden.

1.2 Belastet svingningskreds

Kredsløbet er forsynet med en belastningsmodstand R_L .
Beregn følgende for det belastede kredsløb.

$$Z_{res\ bel} = \underline{\hspace{15cm}}$$

$$Q_{bel} = \underline{\hspace{15cm}}$$

$$b_3\ bel = \underline{\hspace{15cm}}$$

Ved resonansfrekvensen optræder kredsen som en stor modstand.

Tilsluttes en belastningsmodstand, falder den samlede impedans.

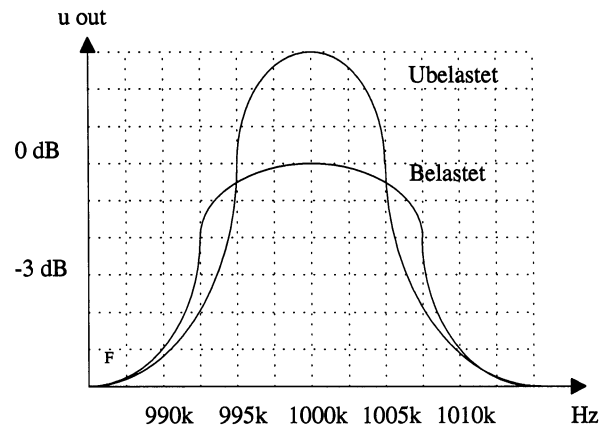
$$Z_{res\ bel} = Z_{res} // R_L = 482\ k\Omega // 1\ M\Omega = \underline{\underline{325\ k\Omega}}$$

Når Z_{res} kendes, kan Q_{bel} findes.

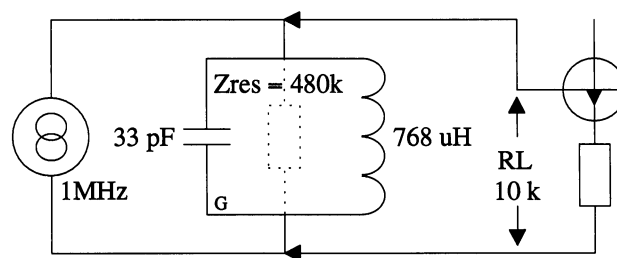
$$Q_{bel} = \frac{Z_{res\ bel}}{X_L} = \frac{325\ k\Omega}{4,82\ k\Omega} = \underline{\underline{67,5}}$$

Kender man Q_{bel} , kan b_3 bel beregnes.

$$b_3\ bel = \frac{f_{res}}{Q_{bel}} = \frac{1\ MHz}{67,5} = \underline{\underline{14,8\ kHz}}$$

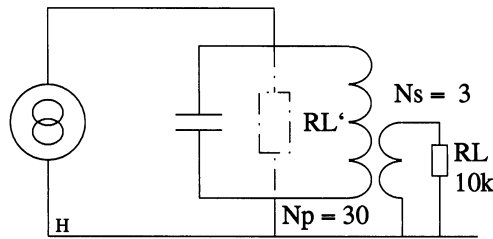
Tegningen viser gennemgangskurverne for den ubelastede- og den belastede svingningskreds. Man kan se at båndbredden er steget, og spændingen over kredsen er faldet. Det er uheldigt.

Forbindes parallelsvingningskredsen til en transistor med en impedans på 10k Ohm, går det helt galt.

Løsningen er impedanstransformering.

2.0 Impedanstransformation

Af tegningen fremgår det, at primærspolen har 30 vindinger, og sekundærspolen har 3 vindinger.

Beregn omsætningsforholdet.

$m =$ _____

Kendes vindingstallet på primær- og sekundærviklingen, kan omsætningsforholdet beregnes.

$$m = \frac{N_1}{N_2} = \frac{30}{3} = \underline{10}$$

Kender man omsætningsforholdet, kan impedansomsætningsforholdet beregnes. Det er $= m^2$

Af tegningen fremgår det, at R_L er transformeret ind i svingningskredsen. Her er den benævnt med R_L' .

Hvordan beregnes R_L' ?

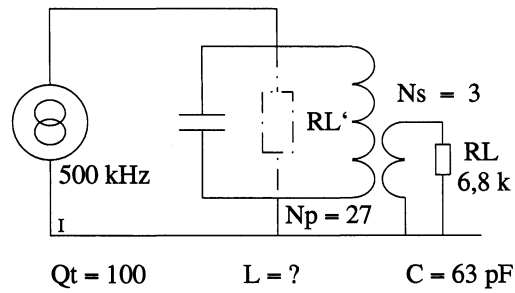
$R_L' =$ _____

$$R_L' = R_L \times m^2 = 10 \text{ k}\Omega \times 10^2 = \underline{1 \text{ M}\Omega}$$

R_L sidder over viklingen med det mindste vindingstal. Derfor transformeres den op.

Der er den største impedans over viklingen med mange vindinger.

2.1 Eksempel 1

L er ca. _____

XL er ca. _____

Zres er ca. _____

b3 er ca. _____

m er ca. _____

RL' er ca. _____

Zres bel er ca. _____

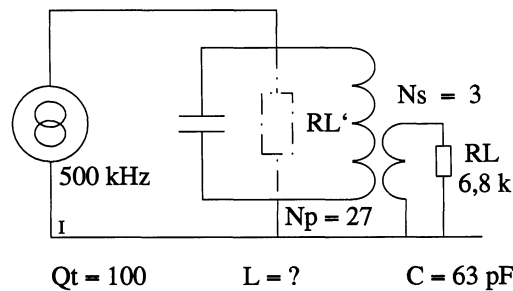
Qbel er ca. _____

b3 ubelastet er ca. _____

b3 bel er ca. _____

2.2 Facitliste til eksempel 1

$$L = \frac{1}{(2\pi \times \text{fres})^2 \times C} = \frac{1}{(2\pi \times 500 \text{ kHz})^2 \times 63 \text{ pF}} = \underline{1,6 \text{ mH}}$$

$$X_L = \sqrt{\frac{L}{C}} = \sqrt{\frac{1,6 \text{ mH}}{63 \text{ pF}}} = \underline{5 \text{ k}\Omega}$$

$$Z_{\text{res}} = Q_t \times X_L = 100 \times 5 \text{ k}\Omega = 500 \text{ k}\Omega$$

$$b_3 = \frac{\text{fres}}{Q_t} = \frac{500 \text{ kHz}}{100} = \underline{5 \text{ kHz}}$$

$$m = \frac{N_p}{N_s} = \frac{27}{3} = \underline{9}$$

$$R_{L'} = m^2 \times R_L = 9^2 \times 6,8 \text{ k}\Omega = \underline{551 \text{ k}\Omega}$$

$$Z_{\text{res bel}} = Z_{\text{res}} // R_{L'} = 500 \text{ k}\Omega // 551 \text{ k}\Omega = \underline{262 \text{ k}\Omega}$$

$$Q_{\text{bel}} = \frac{Z_{\text{res bel}}}{X_L} = \frac{262 \text{ k}\Omega}{5 \text{ k}\Omega} = \underline{52}$$

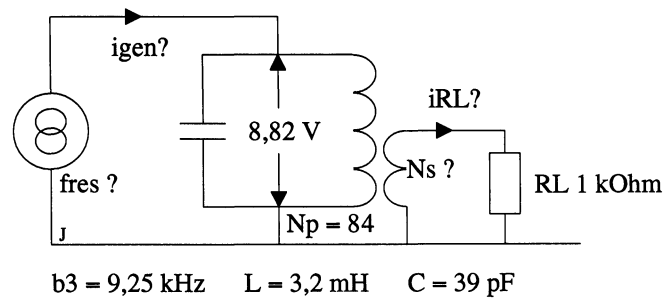
$$b_3 \text{ ubelastet} = \frac{\text{fres}}{Q_t} = \frac{500 \text{ kHz}}{100} = \underline{5 \text{ kHz}}$$

$$b_3 \text{ bel} = \frac{\text{fres}}{Q_{\text{bel}}} = \frac{500 \text{ kHz}}{52} = \underline{9,5 \text{ kHz}}$$

Båndbredden ændres ikke væsentligt. Det er fordi, der er impedanstransformation mellem transistoren og svingningskredsen.

Tilkobles transistoren direkte til kredsen, falder Q til 1,3.

2.3 Eksempel 2

Opgaven går bl. a. ud på at beregne N_s , så der er impedanstilpasning til R_L

fres er ca. _____

Q_t er ca. _____

X_L er ca. _____

Z_{res} er ca. _____

m er ca. _____

N_1 er ca. _____

igen er ca. _____

P_{gen} er ca. _____

u_{RL} er ca. _____

i_{RL} er ca. _____

P_{RL} er ca. _____

2.4 Facitliste til eksempel 2

$$f_{res} = \frac{1}{2\pi \times \sqrt{L \times C}}$$

$$f_{res} = \frac{1}{2\pi \times \sqrt{3,2 \text{ mH} \times 39 \text{ pF}}} = \underline{450,5 \text{ kHz}}$$

$$Q_t = \frac{f_{res}}{b_3} = \frac{450,5 \text{ kHz}}{9,25 \text{ kHz}} = \underline{48,7}$$

$$X_L = \sqrt{\frac{L}{C}} = \frac{3,2 \text{ mH}}{39 \text{ pF}} = \underline{9,06 \text{ k}\Omega}$$

$$Z_{res} = Q_t \times X_L = 48,7 \times 9,06 \text{ k}\Omega = \underline{441 \text{ k}\Omega}$$

Ved impedanstilpasning i kredsløbet, skal Z_{out} være det samme som R_L . Kendes Z_{res} og den ønskede Z_{out} , kan m beregnes.

$$m = \sqrt{\frac{Z_{res}}{Z_{out}}} = \frac{441 \text{ k}\Omega}{1 \text{ k}\Omega} = \underline{21}$$

Skal N_s beregnes, går man ud fra grundformlen for m .

$$m = \frac{N_p}{N_s} = \underline{9}. \quad \text{Ved omskrivning fås}$$

$$N_s = \frac{N_p}{m} = \frac{84}{21} = \underline{4 \text{ vindinger}}$$

$$i_{gen} = \frac{u_{gen}}{Z_{res}} = \frac{8,82 \text{ V}}{441 \text{ k}\Omega} = \underline{20 \mu\text{A}}$$

$$P_{gen} = u_{gen} \times i_{gen} = 8,82 \text{ V} \times 20 \mu\text{A} = \underline{176,4 \mu\text{W}}$$

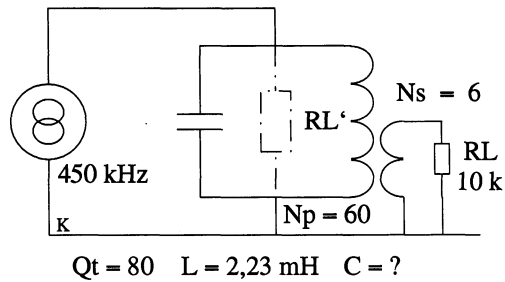
$$U_{RL} = \frac{u_{gen}}{m} = \frac{8,82 \text{ V}}{21} = \underline{420 \text{ mV}}$$

$$i_{RL} = \frac{u_{RL}}{R_L} = \frac{420 \text{ mV}}{1 \text{ k}\Omega} = \underline{420 \mu\text{A}}$$

$$P_{RL} = u_{RL} \times i_{RL} = 420 \text{ mV} \times 420 \mu\text{A} = \underline{176,4 \mu\text{W}}$$

3.0 Opgaver

Opgave 1

C er ca. = _____

XL er ca. _____

Zres ubelastet er ca. _____

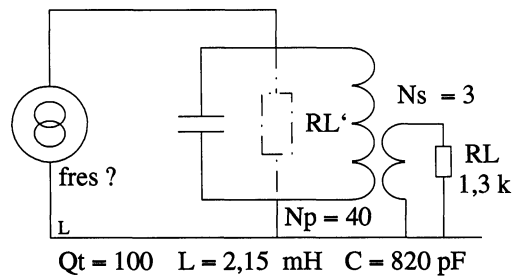
m = _____

RL' er ca. _____

Zres bel er ca. _____

Q bel er ca. _____

Opgave 2

fres er ca. _____

$m =$ _____

XL er ca. _____

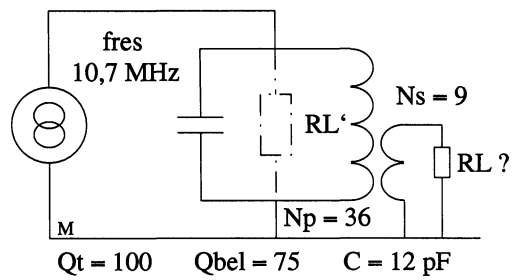
Z_{res} ubelastet er ca. _____

RL' er ca. _____

Z_{res} belastet er ca. _____

Q belastet er ca. _____

Opgave 3

L er ca. _____

X_L er ca. _____

Z_{res} ubelastet er ca. _____

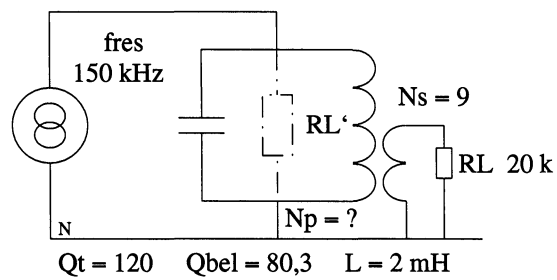
Z_{res} belastet er ca. _____

$R_{L'}$ er ca. _____

$m =$ _____

R_L er ca. _____

Opgave 4

C er ca. _____

X_L er ca. _____

Z_{res} ubelastet er ca. _____

Z_{res} belastet er ca. _____

R_L' er ca. _____

m er ca. _____

N_p er ca. _____

4.0 Facitliste til opgaverne

Opgave 1

$$C = 56 \text{ pF} \quad XL = 6,3 \text{ k}\Omega \quad Z_{\text{res}} = 504 \text{ k}\Omega$$

$$m = 10 \quad RL' = 1 \text{ M}\Omega \quad Z_{\text{res bel}} = 335 \text{ k}\Omega$$

$$Q_{\text{bel}} = 53,2$$

Opgave 2

$$f_{\text{res}} = 120 \text{ kHz} \quad m = 13,3 \quad XL = 1,62 \text{ k}\Omega$$

$$Z_{\text{res ubelastet}} = 162 \text{ k}\Omega \quad RL' = 230 \text{ k}\Omega$$

$$Z_{\text{res belastet}} = 95 \text{ k}\Omega \quad Q_{\text{belastet}} = 58,7$$

Opgave 3

$$L = 18,4 \text{ }\mu\text{H} \quad XL = 1,24 \text{ k}\Omega \quad Z_{\text{res ubelastet}} = 124 \text{ k}\Omega$$

$$Z_{\text{res belastet}} = 93 \text{ k}\Omega \quad RL' = 372 \text{ k}\Omega$$

$$m = 4 \quad RL = 23,3 \text{ k}\Omega$$

Opgave 4

$$C = 563 \text{ pF} \quad XL = 1,89 \text{ k}\Omega \quad Z_{\text{res ubelastet}} = 226,2 \text{ k}\Omega$$

$$Z_{\text{res belastet}} = 151 \text{ k}\Omega \quad RL' = 455 \text{ k}\Omega$$

$$m = 4,77 \quad N_p = 43$$